Uchwała Nr XII/128/2011

Rady Powiatu Węgrowskiego

z dnia 30 grudnia 2011 roku

w sprawie przyjęcia Programu przeciwdziałania przemocy oraz ochronie ofiar przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Węgrowskiego

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 z późn. zm.), art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r, Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 3 pkt. 1 ustawy z dnia 10 czerwca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z poźn. zm.) Rada Powiatu Węgrowskiego uchwala, co następuje:

§ 1

Uchwala się *Program przeciwdziałania przemocy oraz ochronie ofiar przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Węgrowskiego* stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie Uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Węgrowskiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem uchwalenia.

PRZEWODNICZĄCA
RADY POWIATU
Anna Brodacka-Bartoszuk

Załącznik
do Uchwały Rady Powiatu Węgrowskiego
Nr .XII/128/2011 z dnia 30 grudnia 2011r.

POWIAT WĘGROWSKI
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
w Węgrowie

POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W POWIECIE WĘGROWSKIM

Węgrów, grudzień 2011r.

Wstęp

Przemoc to zjawisko bardzo często spotykane w życiu społecznym. Doniesienia o przemocy docierają do nas kilkakrotnie w ciągu dnia. Dowiadujemy się z mass medii o kolejnych zamachach, pobiciach, rozbojach na ulicy, w szkole, a także w domu rodzinnym, który powinien kojarzyć się nam z bezpieczeństwem i miłością.

Przemoc występuje we wszystkich grupach społecznych niezależnie od poziomu wykształcenia czy sytuacji materialnej. Każdy jej rodzaj powinien być nieakceptowany przez otoczenie, a zwłaszcza jeżeli jest ona stosowana w domu. Rodzina jako podstawowe środowisko wychowawcze powszechnie uznawana jest za jedną z największych wartości w życiu człowieka, a dom rodzinny jako miejsce, w którym relacje między małżonkami oraz między rodzicami i dziećmi oparte są na miłości, wzajemnym szacunku, wsparciu i rozumieniu. Tymczasem jak pokazują badania socjologiczne i kryminologiczne rzeczywistość odbiega od tego powszechnego stereotypu. Przemoc występuje w różnych formach i w różnych obszarach życia ludzkiego, rodzi upokorzenie, cierpienie, nienawiść, chęć odwetu, powoduje nieobliczalne szkody. Jest przestępstwem i niezależnie od tego w jakiej formie występuje, jest naruszeniem podstawowych praw człowieka, niszczy poczucie godności, szacunku, zaufanie do innych ludzi. Powoduje poczucie bezsilności, ciągły niepokój, depresje, a doznawanie lub bycie świadkiem przemocy przez dzieci powadzi do nieodwracalnych skutków, które mogą objawić się dopiero w życiu dorosłym.

Przemoc jest problemem rodzinnym. Nigdy nie dotyczy tylko jednej osoby, ale wpływa również na jej bliskich, np. współmałżonka, dzieci i przyjaciół. Członkowie rodziny, w której pojawia się przemoc często czują, że jest to sytuacja bez wyjścia i tracą wiarę w to, że coś się może zmienić, stają się bierni.

Dbanie o prawidłowe relacje wewnątrz rodzinne, zapewnienie poczucia bezpieczeństwa jest zadaniem władz publicznych. Jest zadaniem tym bardziej istotnym, gdyż to rodzina stanowi miejsce w którym kształtuje się osobowość, system wartości i styl życia człowieka. Toteż chcąc przeciwdziałać zjawisku przemocy w rodzinie niezbędne jest objęcie pomocą i wsparciem ofiar przemocy, a także podjęcie działań wobec sprawców, w celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

- przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w szczególności ochronna przed dalszym krzywdzeniem, zapewnienie bezpiecznego schronienia w Hostelu Ośrodka, na prośbę osoby dotkniętej przemocą;
- wsparciu terapeutycznym osoby/rodziny, która znalazła się w kryzysie;
- organizowaniu i prowadzeniu grup wsparcia dla osób i rodzin będących w sytuacji kryzysowej;
- przeciwdziałaniu uzależnieniom od środków psychoaktywnych;
- współpracy ze wszystkimi instytucjami i służbami zaangażowanymi w sytuacje kryzysową danej osoby/rodziny.

Oferta Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Węgrowie skierowana jest do osób potrzebujących pomocy w rozwiązywaniu problemów będących efektem sytuacji kryzysowej, przez którą należy rozumieć zdarzenia zakłócające dotychczasowy sposób życia, jak również sytuację którym towarzyszy chociażby poczucie utraty kontroli nad własnym życiem, stan niepewności, napięcia emocjonalnego, bezradności. Z usług Ośrodka mogą skorzystać osoby i/lub rodziny bez względu na wiek, płeć, wykształcenie czy sytuację materialną. Interwencja kryzysowa jest szeregiem złożonych działań, ułatwiających odzyskanie zdolności samodzielnego pokonywania pojawiających się trudności w życiu osoby/rodziny zwracającej się o specjalistyczną pomoc. W zależności od rodzaju zgłaszanego problemu może ona przyjąć formę pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i innej. Poradnictwo rodzinne w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Węgrowie jest nieodpłatne. Klientów nie obowiązuje żadne skierowanie ani rejonizacja (wyjątek stanowią mieszkańcy skierowani do Hostelu Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Węgrowie). Jak już zaznaczono, Ośrodek zapewnia możliwość udzielenia tymczasowego, całodobowego schronienia w Hostelu Ośrodka w sytuacjach, kiedy istnieje konieczność zaplanowania długotrwałych oddziaływań w stosunku do osoby/rodziny znajdującej się w sytuacji kryzysowej (klęska żywiołowa lub ekologiczna, zdarzenia losowe, kryzysy normatywne, przemoc domowa, alkoholizm, sprawcy przemocy domowej).

PCPR realizując swoje zadania ściśle współpracując z policją, prokuraturą, sądem, ośrodkami pomocy społecznej z terenu Powiatu, służbą zdrowia, placówkami oświatowymi oraz organizacjami pozarządowymi.

Sekcja Prewencji Komendy Powiatowej Policji w Węgrowie realizuje program działań prewencyjnych ukierunkowany na przeciwdziałanie przemocy rodzinie, uzależnieniem na terenie powiatu węgrowskiego. Do działań **policji** mających na celu chronienie ofiar przemocy domowej zgodnie z obowiązującym prawem należy: interwencja, sporządzenie

Bardzo duże znaczenie w dziedzinie przeciwdziałanie przemocy w rodzinie na terenie Powiatu ma **służba zdrowia**. Głównym zadaniem służby zdrowia jest ochrona zdrowia pacjenta. Zjawisko przemocy domowej kwalifikuje się do zakresu sytuacji objętych świadczeniami zdrowotnymi ponieważ bardzo często towarzyszą mu wyraźne uszkodzenia zdrowia somatycznego, zawsze występują poważne uszkodzenia zdrowia psychicznego. W dziedzinie pomocy ofiarom przemocy domowej, oprócz zadań podstawowych, takich jak np. udzielenie pomocy medycznej, istotne jest: rozpoznanie sygnałów świadczących o występowaniu przemocy, szczególnie gdy ofiary bądź świadkowie próbują to ukryć jak również poinformowanie ofiar o miejscach i warunkach wystawiania obdukcji.

Instytucjami zobligowanymi na terenie Powiatu do pracy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie są również **placówki oświatowe**, które realizują funkcję dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą, w tym zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom w czasie organizowanych w tych placówkach zajęciach. Wiąże się to z natychmiastowym reagowaniem na informacje i dane dotyczące popełnienia przestępstwa w stosunku do dziecka, jakim jest stosowanie przemocy wobec niego. Szkoła powinna zapewnić każdemu uczniowi warunki niezbędne do jego rozwoju, przygotować go do wypełnienia obowiązków rodzinnych i obywatelskich.

Na terenie powiatu funkcjonują **organizacje pozarządowe**, które w zakresie swojego działania mają pomoc osobie/rodzinie, w sytuacji kryzysowej. Do organizacji tych należą np.: „CARITAS" Diecezji Drohiczyńskiej Oddział w Węgrowie, „DIAKONIA" Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego - Parafia w Węgrowie, Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „JAWOR" w Jaworku, Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Powiatu Węgrowskiego, Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym i Autystycznym „SPONiA-Węgrów".

II. Charakterystyka zjawiska przemocy

1. Definicja przemocy w rodzinie.

Odwołując się do art. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, **przemoc** to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

oraz wyrobienie przekonania daremności jego stawiania, odizolowanie od zewnętrznych źródeł wsparcia, całkowite uzależnienie ofiary od prześladowcy, stały strach i utrata nadziei, choroby psychosomatyczne, ciągły stres, zaburzenia snu, itp.

- **przemoc seksualna** - gwałt, wymuszenie pożycia seksualnego, nieakceptowanie pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do seksu z osobami trzecimi, sadyzm w pożyciu, wyśmiewanie wyglądu ciała i krytyka zachowań seksualnych, itp.

Skutki przemocy seksualnej: obrażenia fizyczne, ból i cierpienie, obniżona samoocena i poczucie własnej wartości, utrata poczucia atrakcyjności i godności, zaburzenia seksualne, oziębłość, zamknięcie się, lęk strach, unikanie seksu, uogólniona niechęć i obawa do przedstawicieli płci sprawcy przemocy, zaburzona orientacja i tożsamość seksualna itp.

- **przemoc ekonomiczna** - okradanie, zabieranie pieniędzy, nie łożenie na utrzymanie, uniemożliwienie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokojenie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, szantażowanie, zaciąganie długów i kredytów bez zgody współmałżonka, zmuszanie do pożyczek, uniemożliwianie korzystania z pomieszczeń niezbędnych do zaspakajania potrzeb (np. kuchnia, łazienka) itp.

Skutki przemocy ekonomicznej: całkowita zdolność finansowa od partnera, niezaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, bieda zniszczenie poczucia własnej godności i wartości, znalezienie się bez środków do życia.

4. Cykl przemocy

Przemoc w rodzinie rzadko jest czynem jednorazowym. Ma tendencję do powtarzania się według zauważalnej prawidłowości. Cykl przemocy składa się z trzech następujących po sobie faz:

1. Faza narastania napięcia - charakteryzuje się wzrostem napięcia i natężenia sytuacji konfliktowych.

W tej fazie partner jest napięty i stale poirytowany. Każdy drobiazg wywołuje jego złość, często robi awanturę, zaczyna więcej pić, zażywać narkotyki lub inne substancje psychoaktywne. Może poniżać drugą osobę, poprawiając swoje samopoczucie. Prowokuje kłótnie i staje się coraz bardziej niebezpieczny. Ofiara stara się jakoś opanować sytuację - uspokaja go, spełnia wszystkie zachcianki, wywiązuje się ze wszystkich obowiązków. Często przeprasza sprawcę. Ciągle zastanawia się nad tym, co może zrobić, aby poprawić mu humor, uczynić go szczęśliwym i powstrzymać przed wyrządzeniem krzywdy.

- **kryzys środowiskowy** - jest wtedy, gdy jakaś naturalna lub spowodowana przez człowieka katastrofa staje się udziałem człowieka, czy grupy ludzi (np. huragany, powodzie, trzęsienie ziemi, pożary, powodzie).

Kryzys może być :

- **ostry** - jeśli doświadczany przez klienta dyskomfort jest następstwem jakiegoś urazowego wydarzenia i trwa stosunków krótko (kilka tygodni), lub
- **chroniczny** (stan trans kryzysowy) - jeśli przez dłuższy czas utrzymują się specyficzne trudności lub pojawiają się powracające zaostrzenia stanu funkcjonowania osoby.

2. Co dzieje się z osobami w kryzysie?

- szok i zaprzeczenie;
- gwałtowne i zaskakujące uczucia (depresja, huśtawka nastrojów, niepokój, napięcie);
- nawracające myśli i zachowania;
- poczucie bezradności, bezsilność;
- napięcie w relacjach;
- reakcje somatyczne związane ze stresem;
- zaburzenia psychosomatyczne;
- nadużywanie alkoholu, leków, środków psychoaktywnych;
- unikanie ludzi, izolowanie się.

3. Interwencja kryzysowa

Interwencja kryzysowa jest wielodyscyplinarną, zarezerwowaną dla działań profesjonalistów procedurą i forma organizacji pracy złożoną z działań psychologicznych, medycznych, środowiskowych i prawnych, które mają na celu przywrócenie równowagi psychicznej i możliwości uczestniczenia w życiu społecznym osób, które doświadczały krytycznych wydarzeń życiowych.

A. Działania interwencji kryzysowej

- **działania psychologiczne** - polegają na ograniczonych w czasie, do momentu odzyskiwania równowagi, kontaktach skoncentrowanych na problemie i towarzyszących mu przeżyciach psychicznych;

6) podjęcie działań pomocowych i zobowiązanie klienta (prowadzący musi uzyskać od klienta zobowiązanie do współdziałania i wykonania planu).

IV. Przemoc w rodzinie w dokumentach prawnych

1. Podstawa prawna realizacji Programu

Przemoc w rodzinie znalazła odzwierciedlenie w wielu aktach prawnych, które zalecają podejmowanie niezbędnych działań w celu eliminacji przemocy i ochrony ofiar.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Węgrowskim opiera się na zapisach:

- ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r., Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r., Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 roku Kodeks karny (Dz. U. z 1997r., Nr 88, poz. 553 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks Postępowania Karnego (Dz. U. z 1997r., Nr 89, poz. 555 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 15 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 1964r., Nr 9, poz.59 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007r., Nr 70, poz. 473 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001r., Nr 142, poz.1592 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 6 kwietnia 1990r. o Policji (Dz. U. z 2007r., Nr 43, poz. 277 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych (Dz. U. z 2001r., Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.);
- rozporządzenia Rady Ministrów z 13 września 2011 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz. U. z 2011r., Nr 209, poz. 1245).

Ponadto Program został skorelowany z następującymi dokumentami:

- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2006-2016 przyjęty Uchwałą Nr 162/2006 Rady Ministrów z dnia 25 września 2006 r.;

3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
4) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności:

1) tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
2) opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie".

Zgodnie z art. 3. w/w ustawy: „ Osobie dotkniętej przemocą w rodzinie udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie:

1) poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego;
2) interwencji kryzysowej i wsparcia;
3) ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny mieszkania oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby pokrzywdzonej;
4) zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
5) badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie;
6) zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie, która nie ma tytułu prawnego do zajmowanego wspólnie ze sprawcą przemocy lokalu, pomocy w uzyskaniu mieszkania".

Podstawowym przepisem prawa karnego regulującym odpowiedzialność za czyny związane z przemocą w rodzinie jest Kodeks Karny, który zawiera osobny rozdział dotyczący przestępstw przeciwko rodzinie i opiece (rozdział XXVI). Jednym z przestępstwem opisanych w tym rozdziale jest przestępstwo znęcania się nad rodziną - art. 207, który brzmi następująco: "Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat". Niemniej jednak prawo karne penalizuje także inne czyny, którym przypisano znamiona przemocy w rodzinie.

Tabela 4. Liczba sprawców przemocy domowej będących pod wpływem alkoholu na terenie powiatu węgrowskiego w latach 2008-2010

	2008	2009	2010
Ogółem, w tym:	329	281	244
Kobiet	2	4	5
Mężczyzn	327	277	239
Nieletnich	0	0	0
w tym zatrzymanych do wytrzeźwienia			
Ogółem, w tym:	172	177	153
Kobiet	0	1	1
Mężczyzn	172	176	152
Nieletnich	0	0	0

Źródło: dane Komendy Powiatowej Policji w Węgrowie.

Tabela 5. Liczba informacji przesłanych przez Policję w latach 2008-2010

	2008	2009	2010
Ogółem, w tym do:	364	328	350
ośrodków pomocy społecznej	54	76	96
gminnych, miejskich komisji rozwiązywania problemów alkoholowych	111	79	97
placówek służby zdrowia		1	
placówek szkolno-wychowawczych			
organizacji pozarządowych	16	15	3
innych (w tym Ośrodka Interwencji Kryzysowej)	183	157	154

Źródło: dane Komendy Powiatowej Policji w Węgrowie.

Z przedstawionych danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Węgrowie wynika, iż liczba przeprowadzonych interwencji dotyczących przemocy w rodzinie w latach 2008-2010 utrzymuje się w granicach 400 interwencji rocznie. Do interwencji częściej dochodzi na wsi, niż w mieście, jest to wynikiem tego, że większa część powiatu to tereny wiejskie. Przemoc w największym stopniu dotyka kobiety, drugą grupę stanowią dzieci, które są dotknięte zjawiskiem przemocy zarówno bezpośrednio, jak i pośrednio jako świadkowie przemocy. Sprawcy przemocy to głównie mężczyźni. Duży wpływ na występowanie zjawiska przemocy w rodzinie ma alkohol. Około połowa sprawców przemocy zostaje zatrzymana do wytrzeźwienia. Ze względu na to, że praca z rodziną w której wystąpił problem przemocy wymaga współpracy różnych podmiotów zajmujących się wsparciem osób dotkniętych przemocą w rodzinie, wówczas informacje dotyczące osób potrzebujących pomocy wysyłane są przez Policję do różnych instytucji, między innymi do ośrodków pomocy społecznej, gdy jest potrzebna np. pomoc materialna, do gminnych i miejskich komisji rozwiązywania problemów alkoholowych w sytuacjach, gdy aktom przemocy towarzyszy alkohol, jak również do Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Węgrowie.

przemocy w rodzinie, konsultantów do spraw uzależnień, pracownika socjalnego, prawnika może podjąć kroki prawne wobec sprawcy przemocy w rodzinie.

Osoby potrzebujące pomocy mają możliwość skorzystania z pomocy specjalistów zarówno w siedzibie Ośrodka, jak i w miejscu zamieszkania (w sytuacjach, gdy z różnych powodów losowych nie mają możliwości przyjazdu do OIK).

VI. Cel programu

Celem głównym programu jest zwiększenie działań interdyscyplinarnych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Węgrowskiego.

Kompleksowe działania przyczynią się do ograniczenia skali problemu i skutków przemocy domowej. Istotne jest również podejmowanie działań ukierunkowanych zarówno na ochronę ofiar przemocy, jak i edukację i pracę ze sprawcą przemocy.

Cele szczegółowe:

1. Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy poprzez rozmowy/konsultacje z ofiarami przemocy, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
2. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
3. Prowadzenie działań w zakresie udzielenia pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie poprzez wsparcie, terapię i zapewnienie schronienia osobom, które zmuszone są opuścić swój dom (Hostel Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Węgrowie);
4. Dostosowanie istniejącej infrastruktury instytucjonalnej do potrzeb osób dotkniętych lub zagrożonych przemocą w rodzinie;
5. Usystematyzowanie i rozwój sieci instytucji wspierających ofiary przemocy w rodzinie, m.in. Ośrodka Interwencji Kryzysowej (np. utworzenie numeru telefonu zaufania);
6. Wypracowanie, usprawnienie procedury i skoordynowanie działań dotyczących współpracy pomiędzy instytucjami zobligowanymi prawnie do wykonywania czynności interwencyjnych oraz udzielania wsparcia osobom zagrożonym/dotkniętym zjawiskiem przemocy w rodzinie, m.in. poprzez działalność zespołów interdyscyplinarnych;
7. Podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie zarówno poprzez kampanie społeczne propagujące pozytywne postawy w stosunkach

22. Uświadamianie pozytywnych postaw rodzicielskich oraz nabycie umiejętności utrzymania dyscypliny bez przemocy jako alternatywy dla agresywnego karania;
23. Rozwój form pracy ze sprawcą przemocy oraz podniesienie poziomu jakości pomocy udzielanej sprawcom przemocy i rodzinom dotkniętym przemocą;
24. Prowadzenie rozmów motywujących do podjęcia leczenia odwykowego.

W toku realizacji Programu zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie będą zmieniać się w miarę potrzeb, sytuacji społecznej, warunków życia rodzin. Wymagać to będzie podjęcia innych działań niż w/w.

VII. Obszary działań

Poszczególne cele i przewidywane efekty ich realizacji odnoszą się do następujących obszarów:

- **Profilaktyka** - promowanie wartości rodzinnych umiejętności opiekuńczo-wychowawczych i interpersonalnych;
- **Edukacja** - przełamanie stereotypów, uczulanie społeczeństwa i przekazywanie wiedzy na temat zjawiska przemocy, jego skutków i informowanie o możliwych formach pomocy;
- **Interwencja** - profesjonalne przerwanie przemocy, ochronę ofiar, poprzez izolacje ofiary i pracę ze sprawca przemocy;
- **Wspieranie** - przeciwdziałanie poczuciu osamotnienia i bezradności, przywrócenie równowagi psychicznej i możliwości uczestniczenia w życiu społecznym ofiar przemocy i rozwiązania problemu poprzez pomoc psychologiczną prawną i socjalną.

VIII. Odbiorcy Programu

Odbiorcami Programu są w szczególności:

1. Ofiary przemocy w rodzinie
   - dzieci i młodzież,
   - współmałżonkowie lub partnerzy w związkach nieformalnych,
   - osoby niepełnosprawne,
   - osoby powyżej 60 roku życia,
   - inne osoby w rodzinie;
2. Sprawcy przemocy;
3. Świadkowie przemocy (otoczenie sąsiedzkie, koledzy koleżanki w szkole, itd.);

- Zwiększenie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz jej negatywnych skutków;
- Usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętych przemocą;
- Podniesienie współpracy pomiędzy instytucjami zajmującymi się problematyką przemocy w rodzinie;
- Zintegrowanie działań różnych instytucji i organizacji zajmujących się interweniowaniem i pomaganiem w sytuacji przemocy;
- Zostanie wypracowany schemat działania w sytuacji przemocy (każda z osób i instytucji będzie wiedziała jakie czynności podejmować);
- Zwiększenie liczby profesjonalnie przygotowanych osób pomagających ofiarom i sprawcom w rodzinie.

X. Realizatorzy Programu

Program jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie realizowany we współpracy z lokalnymi samorządami, instytucjami i innymi podmiotami, które zajmują się sprawami rodziny. W pracy należy stosować się do zasad:

- **interdyscyplinarności**, zgodnie z którą wszelkie działania na rzecz pomocy rodzinie powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów o różnych zawodach, będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji, kluczowa jest praca zespołowa i współpraca;
- **kompleksowości**, z uwagi na fakt, iż przemoc jest zjawiskiem złożonym i wieloaspektowym.

Działania mające na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie powinny być prowadzone we wszystkich jednostkach na terenie powiatu, które w ramach swoich działań obejmują pomocą i wsparciem rodziny zagrożone/dotknięte przemocą. Działania powinny cechować:

- **efektywność** (programy efektywne mają na celu rozwiązywać dany problem społeczny, nie przyczyniając się do powstania nowych),
- **skuteczność** (zgodność miedzy stanem rzeczy, określonym jako skutek danego działania, a zakładanym celem),
- **celowość** (jest to cecha oznaczająca dotarcie z danym programem do środowiska osób rzeczywiście go potrzebujących. Ocena celowości powinna się opierać na rzetelnie przeprowadzonej diagnozie problemu).

Zakończenie

Problem przemocy w naszym kraju był przez wiele lat niedostrzegany, przemilczany i marginalizowany. Jednak mimo, że obecnie tak dużo mówi się o przemocy, to nadal w opinii społecznej krążą mity np. „przemoc domowa występuje tylko w rodzinach biednych, patologicznych", inne stwierdzenie to „przemoc nie powoduje poważnych skutków", kolejne to np. „agresja jest zjawiskiem normalnym, ponieważ żyjemy w ciągłym stresie". A przemoc jest niczym innym, jak przestępstwem. Należy z nią walczyć!

Jej rozmiary są trudne do ocenienia. Tragedia rozgrywa się przed zamkniętymi drzwiami, bez jakiejkolwiek reakcji najbliższych, sąsiadów. Ta bierność i milczenie daje przyzwolenie sprawcy do działania. Tak więc zapobieganie przemocy w rodzinie wymaga pracy zarówno specjalistów, jak i całego społeczeństwa. Zmiany jego sposobu myślenia większej czujności na przemoc. I właśnie taką funkcję ma spełniać Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie. Ma on ograniczyć zjawisko przemocy w rodzinie, poprawić jej kondycje, niwelować następstwa jakie przemoc może spowodować w życiu psychicznym ofiary. Ale tego wszystkiego nie można osiągnąć bez współpracy ze strony różnych instytucji i służb społecznych.

Zgodnie z art. 9d ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty" i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Mamy nadzieję, że okaże się ona pomocna w zwiększeniu skuteczności działań nie tylko funkcjonariuszy policji, ale innych instytucji.

PRZEWODNICZĄCA
RADY POWIATU
Anna Brodacka-Bartoszuk